A°. 1848. N°. 188.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

ZONDAG 10 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Het spelen met de koloniale geldmiddelen.

Toen de heer KRUSEMAN de stukken, betrekking hebbende tot zijn ontslag als directeur-generaal van finantiën in Neêrlandsch-Oost-Indië, uitgegeven had, en daarvoor geene andere reden scheen te bestaan dan verschil van denkwijze met den minister van Koloniën, vroegen wij, hoe het bij zulke zaken nog mogelijk was de koloniale autocratie te verdedigen, hoe het nog geloofd kon worden, dat de koloniën bij zulk eene blinde eenzijdigheid konden blijven bloeijen.

De heer BAUD heeft nu zijnerzijds ook dat ontslag toegelicht en is wederom door den heer KRUSEMAN beantwoord. Voor zoo verre deze stukken de persoonlijke betrekkingen dier beide heeren tot elkander betreffen, willen wij er alleen van zeggen, dat de vrienden van den heer KRUSEMAN welgedaan zouden hebben, dezen af te raden zich in eenen openbaren strijd te wagen, die voor hem nimmer gunstig uitvallen kon. Maar in een ander opzigt vooral verdienen die geschriften de algemeene opmerkzaamheid; in zoo verre namelijk wij er de verspilling en het spelen met de koloniale geldmiddelen uit leeren kennen.

De heer KRUSEMAN had schulden, welke dringend betaling eischten; hij wendt zich tot den heer BAUD. Deze ziet zijne wanhoop, heeft medelijden en helpt hem. Maar hoe helpt hij hem? uit eigene middelen? geenszins. *'s Lands* penningen, want daartoe zal toch ook de heer BAUD de koloniale geldmiddelen wel brengen, worden gebruikt om den zich in geldsverlegenheid bevindende te helpen. Maar werden zij daartoe bijeengebragt? Zoo neen, wie magtigde den minister die gelden aan hunne bestemming te onttrekken en tot geheel andere doeleinden te gebruiken? Men gaf, of leende in schijn, 's lands geld aan iemand, die in geldsnood was en van wien men geheel onzeker was of men die gelden ooit terug zou kunnen krijgen. Ten einde dit laatste te verzekeren, deed de minister eene handeling, welons even onverschoonbaar schijnt als zijn geld leenen uit eene beurs, die hem niet toekwam. Hij wenschte den heer KRUSEMAN in staat te stellen dat geld terug te kunnen geven. Daarom werd hem eene der belangrijkste en aanzienlijkste betrekkingen in Nederlandsch Oost-Indië opgedragen en de man, wiens geldverlegenheid zoo hoog geklommen was, dat wanhoop hem bijna had aangegrepen, werd aan het hoofd der Oost-Indische finantiën geplaatst. Zonderlinge keus inderdaad! Bij die benoeming werd door den heer BAUD niet op het belang des lands gelet, maar enkel een middel gezocht, om zijne eerste fout, en de heer BAUD erkent zelf, dat het eene fout was, weder goed te maken. Hij poogt zich wel te verdedigen door de bekwaamheid en eerlijkheid van den heer KRUSEMAN te roemen; wij nemen beide aan, maar vragen dan toch nog: wat moet bij de benoeming van ambtenaren beslissen, het belang der zaak of persoonlijke belangen? Men mag ze niet kiezen met het doel hun gelegenheid te openen hunne schulden te betalen. Zulk eene handelwijze zou niet enkel zijn, spelen met 's lands geld maar spelen met 's lands bestaan.

Nog meer echter gebeurt. Nog vóór dat de heer KRUSEMAN, overeenkomstig met het doel zijner zending, zijne schuld heeft afbetaald, meent de heer BAUD, ontevreden dat die heer zijne handelingen afkeurde, hem uit zijne betrekking te moeten ontslaan en wel »onder betuiging van 's Konings hooge ontevredenheid over zijn gedrag in Oost-Indië." Te gelijker tijd echter wordt aan den aldus ontslagenen directeur-generaal een voordeelig suiker-contract aangeboden. Uit de winsten tengevolge daarvan genoten, hoopt men de aflossing der schuld te zullen ontvangen.

Mag men ook dit geene verspilling, geen spelen met het goed des lands noemen? In plaats van die contractent, op welke ook uit andere oorzaken zeer veel te zeggen valt, te doen strekken in het belang des lands, gebruikt men die gewoonlijk in Oost-Indië om aan dezen of genen eene gunst te bewijzen. Hier doet men nog meer; hier biedt men ze aan eenen ambtenaar aan, dien men met eene openbare betuiging van ontevredenheid uit zijn ambt meent te moeten ontslaan. En waartoe doet men dat? Ten einde eene fout des ministers te dekken.

Zoo zulke feiten niet overtuigen van de volstrekte noodzakelijkheid eener vollediger controle op het gebruik der koloniale geldmiddelen en in het algemeen der koloniale regering, dan òf volgens de bestaande grondwet òf volgens de nieuwe ontwerpen uitgeoefend worden kan, verdient de natie de schoone bezittingen niet, haar door den moed en de werkzaamheid der vaderen verworven!

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *6 sept.* Nog gisteren avond, dadelijk na de zitting der Nationale Vergadering, legden de leden van het Rijksministerie hun ontslag in handen des Rijksbestuurders neder, die het aannam. Professor *Dahlmann* uit Bonn, lid der Vergadering, werd bij den Rijksbestuurder ontboden en met de zamenstelling van een nieuw ministerie belast. Gisteren avond ten 8 ure vertrokken koeriers naar alle rigtingen, om de belangrijke gebeurtenis van den dag te melden. Reeds loopen eenige ministerlijsten rond, welke echter slechts waarschijnlijk op vermoedens rusten. Men verneemt echter van eene, doorgaans goed onderrigte zijde, dat het nieuwe kabinet uit leden der beide centrums der Vergadering zal zamengesteld worden en dat den heeren *Wydenbrugk*, *Schroder* en *Rieser* portefeuilles moeten aangeboden zijn.

Frankfort, *7 sept.* De Beijersche regering, die door haar dubbelzinnig gedrag, ter gelegenheid van de huldiging des Rijksbestuurders, twijfel heeft doen ontstaan, nopens hare opregtheid in de erkenning der centrale magt, heeft dezer dagen dien twijfel doen ophouden, door de benoeming des heeren *von Closen* tot gevolmagtigden commissaris van Beijeren bij voorzegde centrale magt.

Indien men geloof mag hechten aan particuliere mededeelingen uit St. Petersburg, dan zou in de politieke betrekking van Rusland tot Frankrijk en Duitschland eene hoogst in het oog vallende verandering zigtbaar zijn. Naar men verzekert, zoude de Keizer over den tegenwoordigen gang van zaken in Duitschland zeer ontevreden en tot eene toenadering tot Frankrijk geneigd zijn. Dezelfde stemming wordt waargenomen in de politieke kringen te St. Petersburg, waar men grooten lof aan *Cavaignac* hoort toezwaaijen, terwijl men over ondankbaarheid van de zijde van Duitschland klaagt. Hoe het hiermede ook gelegen zij, het is een feit, dat Duitschland door zijne aanmatiging en veroveringszucht, zich alomme in Europa vele vijanden heeft berokkend.

Door zijnen onregtvaardigen oorlog tegen Denemarken, heeft Duitschland reeds het gansche noorden, zelfs het naburige Frankrijk, tegen zich in het harnas gejaagd; en hetgeen onlangs ten aanzien van Limburg is besloten, is gewis mede niet geschikt, om een bewijs te leveren van zijne vredelievendheid en nog veel minder van bereidwilligheid, om bestaande verdragen en regten te eerbiedigen.

Hamburg, *5 sept.* In den voormiddag van gisteren is de bloccade van de havens aan de Noordzee op last der regering opgeheven.

Flensburg, *5 sept.* Heden is generaal *Wrangel* alhier met 8000 Pruisen aangekomen; morgen zal de terugtogt voortgezet worden.

Weenen, *2 sept.* De heer *van Titoff*, Russisch gezant te Konstantinopel, heeft aan de Verhevene Porte doen weten, dat zijn gouvernement in geenen deele de in Wallachije nieuw opgerigte orde van zaken erkent. Bij zulk eene verklaring blijft aan Turkije niets anders over dan alles te doen wat het den Czaar zal believen van de Porte te eischen.

Weenen, *2 sept.* Volgens de laatste berigten, zou de Russische afgevaardigde te Konstantinopel op het punt zijn die stad te verlaten. Generaal *Lieder* heeft bevel ontvangen, om met 60,000 man Moldavië binnen te rukken, waar reeds een Russisch korps van 10,000 man staat, van hetwelk een gedeelte, dat in de dorpen ligt, steelt en rooft, geheel op de wijze der kozakken. Het is moeijelijk te gissen, welke de ware bedoeling van den Russischen Keizer is en of hij het oog op de vorstendommen, of wel op Konstantinopel zelf gevestigd heeft.

Berlijn, *5 sept.* Van den 2den tot den 3den zijn 55 cholera-gevallen aangemeld en van den 3den tot den 4den, 39. De ziekte neemt van dag tot dag toe en het aantal personen, die er door aangetast worden, alsmede dat dergenen, die er aan bezwijken, is veel grooter dan de officiëele lijsten melden. De meeste slagtoffers der ziekte zijn jongelieden. Te Potsdam moet de ziekte nog meer toenemen en naar verhouding nog doodelijker zijn.

— Men schat de waarde der verbeurd verklaarde schepen en ladingen, te Stettin te huis behoorende, op 8 millioen thaler.

Kiel, *5 sept.* In de zitting der landsvergadering van gisteren zijn hoogst gewigtige besluiten gevallen, die al de bepalingen van den wapenstilstand met eene

dadelijke schending bedreigen. De vergadering heeft namelijk met algemeene (101) stemmen de volgende voordragt van den afgevaardigde *Jensen* aangenomen en als wet geproclameerd:

»De landsvergadering, gedachtig aan haar pligt, om de onkreukbare regten van het Sleeswijk-Holsteinsche volk te handhaven en, tegenover de gebeurtenissen, het land voor eene dreigende regeringloosheid te beschermen, besluit: 1. De constituerende vergadering kan tegen haren wil, noch ontbonden, noch verdaagd worden. 2. Elke verandering in de bestaande landsregering vereischt de toestemming van de Nationale Vergadering. 3. Al de sedert den 24sten maart 1848 door de voorloopige regering van Sleeswijk-Holstein gegevene wetten kunnen slechts met toestemming der Nationale Vergadering veranderd of opgeheven worden. 4. Zonder toestemming der Nationale Vergadering, kan er geene nieuwe wet gegeven en geene nieuwe belasting uitgeschreven worden. 5. Alle bestaande belastingen, als ook andere staatsinkomsten worden tot 31 december 1848, op last der door de Nationale Vergadering erkende landsregering, geheven."*

Men heeft overigens eene deputatie verkozen, om deze besluiten naar Frankfort over te brengen en aan het Centraal Bestuur bekend te maken.

Keulen, 7 *sept*. Men schrijft uit Dresden dd. 4 September. In de gisteren gehouden algemeene vergadering der Duitsche vaderlandsvereeniging is o. a. het volgende ontwerp eener kieswet aangenomen, welke nu aan de Kamers zal voorgedragen worden:

Het stelsel bevat twee Kamers, *voor de Tweede Kamer* 76 kiesdistricten elk voor 1 vertegenwoordiger; kiesregt 21 jaar; verkiesbaarheid 30 jaar; direkte verkiezing zonder census; dienstboden zijn niet kiesbevoegd. *Voor de Eerste Kamer* 48 leden; elke 2 kiesdistricten benoemen 1 lid; kiesregt 21 jaar; census: grondbelasting; verkiesbaarheid 30 jaren; census 10 th. directe belasting. Uit de bekwaamste mannen worden 10 leden benoemd; 1 door de universiteit, 3 door de geestelijkheid, 3 door de volksonderwijzers, en 3 door de hoogere instellingen van onderwijs, zonder dat die keuze gebonden is aan hunne beroepsgenooten. — Bij verschillen zitten de Kamers vereenigd; de stemming heeft plaats zonder discussie, de zittingen zijn openbaar. Elke Kamer kiest zelve haren president zonder koninklijke bekrachtiging.

DENEMARKEN.

Altona, 4 *sept*. Volgens geloofwaardige berigten, zou de Provisioneele Regering uit de volgende mannen bestaan: president graaf *Carl v. Moltke*, generaal *v. Bonin*, minister van Oorlog, de heer *Preusser*, lid van het hof van appel, te Kiel; *Prehn* uit Plön; de landvoogd *Boysen* uit Heide en baron *Blome* te Falckenberg. Men verzekert echter, dat geen hunner, behalve graaf *Moltke*, voornemens zou wezen, den aangeboden post aan te nemen, en dat in het algemeen onder de notabele ingezetenen weinig lust voor deze betrekking bestaat. De tegenwoordige regering treedt zaturdag e. k. af. Sommige korpsen moeten ontevreden zijn, dat zij bevel tot den terugtogt ontvangen hebben. In het algemeen heerscht hier groote gisting over de voorwaarden van den wapenstilstand.

Er wordt beweerd, dat de verbanning der Prinsen van *Augustenburg*, bij een geheim artikel van den wapenstilstand gestipuleerd is.

ENGELAND.

Londen, 6 *sept*. Volgens eenen in het parlement overgelegden staat bedroeg de waarde van Britsche en Iersche producten en manufacturen, die in 1847 naar de West-Indische koloniën zijn uitgevoerd £ 2,273,041; de waarde der uitvoeren naar de bezittingen der Oost-Indische compagnie en Ceylon was £ 5,470,105; naar China £ 1,503,969. De hoeveelheid ingevoerde thee was 55,355,590 pond, waarvan 46,045,520 pond voor binnenlandsche consumtie bestemd werd. De uitvoeren naar Mauritius bedroegen £ 223,563; naar de Britsche koloniën in Noord-Amerika £ 3,231,480; naar Nieuw Zuid-Wallis en de volkplantingen in Australië £ 1,644,170; naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika £ 10,974,161; naar Cuba £ 896,540; naar Brazilië £ 2,568,804; naar Mexico enz. £ 2,486,551.

— Gisteren zijn 200 meisjes aan boord van de stoomboot *Shannon* gebragt, die naar Australië zal stevenen. Zij zijn van regeringswege gekleed en van het noodige voorzien, zij worden kosteloos overgevoerd: meestal zijn zij afkomstig uit de werkhuizen in het noorden van Ierland.

BELGIE.

Brussel, 6 *sept*. De *Moniteur* bevat een belangrijk besluit, dat de volgende verbetering in de wijze van remplaceren brengt.

Het doel van den nieuwen maatregel is om het remplaceren door oude militairen te regelen, zoodat deze, na het eindigen van hun diensttijd middelen van bestaan vinden. Dit heeft men op deze wijze bereikt. De jonge lieden, die eene zekere som, een bepaald maximum niet te boven gaande, zullen gestort hebben en die van het ministerie van Oorlog een militair ter remplacering zullen ontvangen hebben, zijn hierdoor vrij van de dienst. Het gestorte geld zal een fonds uitmaken, waaruit men aan de militairen niet alleen de betaling van zekere som voor elke nieuwe verbindtenis, maar ook een pensioen voor hun leven aan hen die tweemaal geremplaceerd hebben, zal verzekeren. Dit pensioen van een particulier fonds zal met een pensioen van staatswege kunnen vereenigd worden, zoodat de militairen hierdoor in staat kunnen zijn, op het einde van hunne loopbaan zekere welgesteldheid te genieten, en ten minste tegen behoefte beveiligd zijn, indien zij slechts op een pensioen regt hebben.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 *sept*. Laatstleden vrijdag heeft zich de president *Marrast* bij het committé van finantiën vervoegd, om eene vermeerdering van tractement te vragen, daar de hem toegestane 4000 franken per maand niet voldoende waren, om in de aan zijn stand passende uitgaven te voldoen. Hij meende, dat hij een tractement, ten minste gelijk aan dat van het hoofd des Uitvoerenden Bewinds, of 10,000 franken per maand noodig had. Het committé heeft met 6 van de 10 stemmen de gegrondheid van zijn verlangen erkend.

— Men spreekt heden veel van de ontdekking eener roijalistische zamenzwering. Het onderzoek, dat de Nationale Vergadering naar aanleiding van het voorstel van den heer *Laurent* (l'Ardèche) gelast heeft, zal, naar men zegt, ergerlijke bijzonderheden aan het licht brengen. Men verhaalt, dat de onlusten, die op verschillende punten in het Zuiden zijn uitgebarsten, het gevolg zijn van verbindtenissen en tot sein moesten strekken van een algemeenen opstand. De tot dusver verschafte berigten doen zien, dat de legitimisten geene moeite doen, om hunne plannen te bedekken, maar er rond voor uitkomen.

— In de *Sémaphore* van Marseille leest men, dat men bevel heeft ontvangen uit het garnizoen der stad twee bataillons op voet van oorlog te vormen, welke zich op het eerste teeken gereed moeten houden. Men weet niet waarheen zij moeten vertrekken. Ook op andere punten hebben troepen-bewegingen plaats; alle in eene zuid-oostelijke rigting. Te Douai is bevel ontvangen, dadelijk eene batterij naar het leger der Alpen te doen marcheren. Heden morgen is een groot aantal patronen naar het kamp van St. Maur vervoerd om uitgedeeld te worden aan de 7 bataillons op voet van oorlog, die zich eerstdaags naar het leger der Alpen zullen begeven.

— De belangrijkheid der verhandelingen van de Nationale Vergadering is aan het klimmen. Gisteren was de welsprekendheid van den jongen vertegenwoordiger *Fresneau*, die zich tegen de inleiding van het ontwerp verhief, naar verdienste toegejuicht, heden is hij beantwoord geworden door eenen redenaar, dien hij voorzeker niet als een tegenstander, zijner onwaardig, versmaden zal. Voor de eerste maal na lang verwijl heeft de heer *de Lamartine* het spreekgestoelte weder beklommen en tot aanprijzing der voorafspraak eene rede gehouden, die de levendigste geestdrift in de Vergadering verwekt heeft en het door den heer *Fresneau* voorgestelde amendement, met de meerderheid van 491 tegen 225 stemmen heeft doen verwerpen. Ziehier op welke wijs de dichterlijke redenaar zijne, in de overhaaste berigten, welke men er van heeft, voorzeker nog slechts zeer onvolkomen medegedeelde rede aangeheven heeft.

»Mijne heeren, ondanks mijnen regtmatigen weêrzin, om dit spreekgestoelte op nieuw te bestijgen, is het mij onmogelijk geweest, gisteren, ik wil niet zeggen aanvallen, maar verkleiningen van den geest, de bedoeling, het regt der omwenteling van februari en der Nationale Vergadering, die er uit voortgekomen is, aan te hooren, zonder van u te komen vorderen, dat gij aan die omwenteling, in haren geest en in hare gevolgen, teruggaaft wat haar toekomt, zonder voor haar de eeuwige beginselen terug te eischen, welke zij als opschrift aan het hoofd harer constitutie wil plaatsen. Immers betaamde mij dit misschien meer nog dan eenig ander, mij die zeggen kan: *me me, adsum qui feci*.

»Wat men u zou willen ontzeggen (dus vervolgde hij iets verder) is het schoonste gedeelte van uw werk; het is dat gedeelte, dat uw werk tot een werk van godsdienst maakt, dat uwe constitutie het voorwerp van eene wezenlijke eeredienst moet doen worden. Was er immer een werk, waaraan het gegeven moet zijn, de groote waarheden, die de wereld gevoeld en geraden, die de vrije kreet eener geheele natie uitgeroepen heeft, voor de natie en de wereld te verkondigen, dan is het de constitutie van 1848.

»Ik weet dat het moeijelijk is, gelijk ons geacht medelid *Fresneau* u gisteren zeide, met woorden de juiste grenzen dier beginselen aan te duiden, van welke het een zoo ligtelijk inbreuk maakt op het ander. Ik weet dat het moeijelijk is, de scheidslijn te trekken tusschen vrijheid en losbandigheid, moeijelijk de verhevene gelijkheid van ieder burger voor de wet te onderscheiden van die andere gelijkheid, ten behoeve van welke zekere leerstellingen het waterpas over de maatschappij zouden willen doen gaan, moeijelijk de grenzen te bepalen tusschen den heiligen band van broederschap en eene verderfelijke gemeenschap van goederen.

»Dit alles weet ik, en weet ook, dat het juist uit al deze zoo groote moeijelijkheden, veel meer nog dan uit de verdorvenheid van zekere menschen is, dat al die secten ontstaan zijn en tieren, die niet alleen de monarchie, maar de republiek, maar geheel de maatschappij in het verderf zouden storten; het communismus dat eene agrarische goedsverdeeling predikt, welke den vloek der onvruchtbaarheid over onze akkers zou uitspreken, dat razende communismus, dat in zijne dolheid eigendom een diefstal noemt, en reeds begint over het volk den donkeren nacht der godsverloochening uit te breiden.

»Uit dit communismus eindelijk, mijne heeren, is dat andere geboren, en dat laatste ben ik eer genegen te beklagen dan te haten, het communismus, meen ik, dat den snaphaan opgrijpt ter verdediging van een stelsel, en de maatschappij ten minste met eenigen moed aangrijpt, daar het zijn leven waagt, waar het eerste slechts drogredenen op het spel zet.

»Het is alleen door het hemelsche licht der vrijheid, der gelijkheid, der broederschap, het is alleen door de afkondiging dier wèl begrepene en wèl omschrevene beginselen, dat het u gelukken kan de duisternis en de barbaarschheid te verdrijven, die ons dreigen te omwikkelen.

»En mij, die dit alles zoo innig gevoel, zoo opregt geloof, heeft men, op het verkeerd begrip af van eenige niet verstane woorden in mijn werk over de Girondijnen, van communismus kunnen beschuldigen! Waarlijk, niemand meer dan ik waardeer, vereer het groote beginsel van het eigendoms-regt. Ik voed daarvoor een' godsdienstigen eerbied, omdat ik erkend heb, dat het geene gemaakte wet, maar een ons aangeboren instinkt, een uitvloeisel der Godheid zelve is, welks kiem in het diepst van ons geweten zetelt.

»Wat ik omtrent deze groote vragen denk en gevoel, heb ik behoefte u mede te deelen. Sedert drie maanden twisten economisten, socialisten, philosophen over de woorden arbeid, kapitaal, societeit, beoordeelen en behandelen al die geduchte vraagstukken uit het eenig oogpunt van het stoffelijk belang, zonder gehoor te geven aan eenige hoogere ingeving, zonder eene enkele maal het oog te slaan naar den Hemel, van waar alleen de oplossing komen kan. Diep heeft het gezigt van dien strijd mij voor de eer, den roem en de waardigheid mijns lands bedroefd. Wat zal de geschiedenis denken, wanneer zij zal moeten verkondigen, dat al die onrust, al die beweging, al die geweldige worstelingen slechts ten doel hebben, mijne heeren, durf ik het wel uitspreken, slechts ten doel hebben eene vraag van mondkost, eene vraag van eten en drinken. Zou men dan in plaats dier heilige woorden: vrijheid, gelijkheid, broederschap, aan het hoofd onzer constitutie misschien het opschrift moeten plaatsen: koopen en verkoopen!"

— Ondanks het nieuwe vonnis over het socialismus uitgesproken en de algemeene verachting, waarin het stelsel vervallen is, moet de heer *Proudhon* nog zoo weinig aan de eindelijke zegepraal der door hem voorgestane beginselen wanhopen, dat hij, naar men verzekert, onlangs, op een door communisten gehouden maal, het aangaan eener weddingschap heeft aangeboden, dat hij vóór het begin des volgenden jaars 1849 minister van Finantiën wezen zou.

— Het verslag over het voorstel van den heer *Crespel de Latouche* nopens de opheffing der dagbladen, eergisteren in de Nationale Vergadering door den heer *Charamaule* voorgedragen, heeft, zegt *Le bien Public*, de vertegenwoordigers getroffen. De heer de *Girardin* gaf in de *Presse* van gisteren omtrent dat verslag de volgende opmerkingen:

»Ik onderzoek niet, maar ik strijd. Ik strijd, want indien het voorstel van den heer *Latouche* wordt verworpen, zou ik niet willen, dat men mij zou kunnen ten laste leggen, dat ik niet alles had aangewend, om het te doen aannemen. De zaak is ernstig, ernstiger dan men wel denkt! Die onvoorzigtig de vrijheid van drukpers in de hartader wondt, biedt blindelings zijn hoofd aan den beul. Die den dag ziet nijgen, zal ook weldra den nacht zien aanbreken; even zeker zal hij, die de drukpersvrijheid ziet vallen, weldra het staatkundig schavot zien rijzen. Onthoudt dit goed. De vrees is het ros, op hetwelk met lossen teugel het schrikbewind komt aanrennen. Door de vrees gelooft gij het gevaar te bezweren, door de vrees roept gij het. Door de omwerping der vrijheid gelooft gij de orde te stichten; gij weet het, Frankrijk kan slechts door de vrijheid zich redden! En geene vrijheid voor Frankrijk, zonder vrijheid van drukpers."

— Op het ontwerp van constitutie komt dagelijks eene menigte amendementen in. Gisteren nog werden er 27 aan de Nationale Vergadering rondgedeeld, waardoor het totaal der amendementen thans tot 68 geklommen is.

— Heden heeft de Hanoversche gezant, *von Stockhausen*, zijne geloofsbrieven aan generaal *Cavaignac* overhandigd. De gezant van het Duitsche rijksbestuur, *von Raumer*, heeft de zijnen nog niet kunnen overleveren. Hieruit maakt men op, dat Frankrijk wil afwachten hoe Engeland den rijksgezant *von Andrian* ontvangen zal, ten einde daarnaar deszelfs eigen gedrag te regelen.

— Men zegt, dat te Saint Etienne binnen kort een club zal geopend worden, waarvan het programma aldus luidt:

»Aangezien het volk, toen het den 24sten februari, de titels van den gewezen adel, als *hertog*, *markies*, *graaf*, *baron*, enz. afschafte, voor altijd de regering der gelijkheid heeft willen grondvesten

verklaart de club van . . . . . , zich te zullen verzetten tegen de vorming eener nieuwe aristocratie. Dien ten gevolge zijn de nieuwe titels van adel, zoo als *republikein van den vorigen dag*, *republikein van den ouden stempel*, *republikein van vader tot zoon*, *republikein zoo als men er geen meer ziet*, *republikein zoo als men er geen meer zien zal*, enz. geheel afgeschaft en zullen zij afgeschaft blijven."

ITALIË.

Rome, *4 sept.* Op 6 dezer zal te Verona eene vergadering van alle in Italië bevelvoerende Oostenrijksche generaals plaats hebben. — In den nacht van 1 op 2 dezer moeten uit Milaan talrijke troepen naar de Piemontesche grenzen vertrokken zijn. Bij al de rust, welke te Milaan heerscht, moet men toch voor eene nieuwe demonstratie bevreesd zijn. De krijgswet wordt er streng gehandhaafd, zoodat nog voor eenige dagen iemand, die wapenen bij zich had, doodgeschoten werd.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, *8 sept.* In den middag heeft de Koning in een plegtig gehoor ontvangen de heer *J. A. Liebe*, buitengewoon gezant der Nationale Vergadering te Frankfort bij het Nederlandsche hof. Die heer is op de gebruikelijke wijs, met een hofrijtuig, van zijn hôtel, *le Marechal de Turenne*, afgehaald en naar 's Konings paleis geleid. Hij heeft zijne geloofsbrieven aan Z. M. aangeboden.

— Het gerucht dat de Koning van Wurtemberg voornemens zou zijn een bezoek bij het koninklijk gezin alhier af te leggen, schijnt zich al meer en meer te bevestigen. Immers is gisteren van het stedelijk badhuis te Scheveningen vertrokken H. K. H. de prinses *Maria van Wurtemberg*. Nu had H. K. H. mevrouw de Prinses *van Oranje*, naar men verzekert, het voornemen opgevat, HD. naar Wurtemberg te vergezellen. Doch van dat voornemen is afgezien, omdat Z. M. de Koning van Wurtemberg, doorluchtigen vader der Prinses *van Oranje*, eerlang alhier verwacht wordt.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, in hare zitting van heden, AANGENOMEN de volgende ontwerpen van wet strekkende tot herziening der grondwet, als:

Ontwerp VII, tot verandering van hoofdstuk VII, *van de Finantiën;*

Ontwerp VIII, tot verandering van hoofdstuk VIII, *van de Defensie;*

Ontwerp IX, tot verandering van hoofdstuk IX, *van den Waterstaat;*

Ontwerp X, tot verandering van hoofdstuk X, *van het Onderwijs en het Armbestuur;*

Ontwerp XI, tot verandering van hoofdstuk XI, *van Veranderingen;*

Ontwerp XII, tot verandering der *additionneele artikelen* en tevens tot vaststelling van het *voorloopig Kies-reglement.*

Daarmede is het gewigtige werk der grondwetsherziening thans ook bij de Eerste Kamer ten einde gebragt. *Al de ontwerpen* werden door haar *aangenomen.* Nu zal de Tweede Kamer in dubbelen getale spoedig worden bijeengeroepen.

— Het *Staatsblad* no. 42—47 behelst de wetten van 7 september 1848, tot herziening van de zes eerste hoofdstukken der grondwet. Deze wetten zijn de eergisteren en gisteren ook door de Eerste Kamer nu aangenomen ontwerpen. In het laatste artikel dier wetten is geene dagteekening ingevuld; het luidt als volgt: »Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten der provinciën Noord-Braband, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en van het Hertogdom Limburg, welke, vóór den . . . . 1848, in de gewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, een gelijk getal buitengewone leden zullen toevoegen, ten einde de Staten-Generaal, de Tweede Kamer in dubbelen getale, op den nader door ons te bepalen dag bijeenkomen, om te beraadslagen over de veranderingen der grondwet in deze wet vermeld." Al de opgemelde wetten zijn uitgegeven den 7den september 1848. Zij zijn gecontrasigneerd door den tijdelijken voorzitter van den raad van ministers, den heer *Bentinck.*

— Heden ziet bij *Gebroeders Belinfante* alhier het licht het ONTWERP VAN GRONDWET VOOR HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN, *zoodanig als het thans voorloopig door de wetgeving is aangenomen.*

— Naar men verneemt zijn gisteren avond ten 10 ure, per courier, uit deze residentie naar de hoofdplaatsen der provinciën verzonden, de zes eerste wetten, strekkende tot herziening der grondwet. De verkiezingen van de buitengewone leden der Tweede Kamer zullen alzoo morgen voortgang kunnen hebben. De Tweede Kamer der Staten-Generaal, in dubbelen getale te vergaderen, is bijeengeroepen tegen maandag, den 18 dezer.

— De wet van den 29sten augustus jl. omtrent den verderen verkoop van domeinen, luidt aldus:

Art. I. Al de vervreemdbare domeinen van den Staat worden voortdurend in het openbaar verkocht.

Hiervan kunnen worden uitgezonderd, om onder de hands, krachtens onze magtiging, te worden vervreemd:

a. goederen waarvan de huur, pacht of opbrengst over de tien laatste jaren, gemiddeld *zuiver* minder dan *f* 20 's jaars, en de geschatte koopwaarde minder dan *f* 500 bedraagt; en

b. meren, wateren, moerassen, uitgeveende en andere plassen, slikken en stranden, met binnen-, boezem-, rivier- of zeewater bezet; echter alleen tot bevordering van droogmakerijen, inpolderingen, indijkingen of landaanwinningen.

Ten aanzien van de goederen vermeld sub litt. *b.* worden in ieder geval de voorwaarden door ons vastgesteld.

Art. 2. De verkoop in het openbaar heeft plaats onder de navolgende algemeene voorwaarden:

a. de perceelen worden dadelijk toegewezen, indien de geboden som met de berekende verkoopwaarde overeenkomt of die te boven gaat;

b. de koopprijs moet worden betaald, in termijnen, binnen zes jaren of korteren tijd, te rekenen van de dag der toewijzing, met minstens $2\frac{1}{2}$ ten honderd jaarlijkschen interest van het verschuldigde;

c. de koopers treden in het genot van de goederen met den dag van de toewijzing, behoudens de noodige zekerheid voor de koopsom;

d. de perceelen worden verkocht vrij van lasten aan het domein;

e. de koopers betalen vijf ten honderd van het bedrag der koopsom, voor alle de kosten, — zegel-, registratie-, overschrijvings- en hypotheek-regten en de expeditie der acte van verkoop inbegrepen.

De bijzondere voorwaarden worden door ons geregeld.

Art. 3. De afkoop van de domaniale tienden, erfpachten, renten, uitgangen, cijnsen, thijnsen, legschatten en andere prestatiën, wordt voortdurend toegelaten, op den voet en voor den prijs, nader door ons te bepalen.

Art. 4. Van de opbrengsten der domein-verkoopingen en afkoopen wordt jaarlijks, aan de Algemeene Rekenkamer, door het departement van Finantiën, rekening en verantwoording afgelegd, welke, na goedkeuring aan de Staten-Generaal wordt medegedeeld.

De beschikking over die opbrengsten maakt het onderwerp van nader vast te stellen wettelijke bepalingen uit.

In de drie eerste maanden van elk jaar wordt aan de Staten-Generaal eene opgave gedaan van den verkoop of afstand van domeinen, en van den afkoop van domaniale tienden en prestatiën, welke in het voorafgaande jaar hebben plaats gevonden.

Art. 5. Alle de wetten en wettelijke verordeningen van het Fransch bewind, over den openbaren verkoop van 's lands domeinen in het rijk gepubliceerd, worden ingetrokken.

— De commissie van het staats-examen hield eergisteren te Amersfoort hare laatste zitting en besloot hare werkzaamheden, voor dit jaar onder de leiding van den hoogleeraar *van Assen* ten einde gebragt. Er heeft zich een aantal van 267 jongelieden aan het onderzoek onderworpen, daarvan zijn 205 toegelaten tot de akademische lessen, en 62 onbekwaam bevonden; waaruit blijkt, dat de verhouding tusschen de aangenomenen en afgewezenen dit jaar weer vrij wat gunstiger is dan het vorige. Uit het opgemaakt rapport der commissie aan den minister zullen weldra, naar men hoopt, hare bevindingen dienaangaande kenbaar worden.

Rotterdam, *7 sept.* Volgens particuliere berigten van Smirna dd. 21 aug. zou de cholera daar zeer hevig woeden en verlaat ieder, welke het eenigzins mogelijk is, de stad zoo spoedig doenlijk, zoodat de handel daar bijna geheel stil staat. In die stad heerschte ook de grootste ontsteltenis, daar van de door de cholera aangetaste personen niet meer dan 5 pCt. herstellen.

Rotterdam, *8 sept.* Mgr. *Petrus Vrancken*, bisschop van Colophon en apostolisch administrator der Nederlandsche Oost-Indische bezittingen, heeft een brief, gedateerd 25 juni ll., aan den eerwaarden heer *Conrad Dunckel*, R. K. priester te Sittard in Limburg, geschreven, waarin hij zijne aankomst te Batavia en het door hem aldaar verrigte in de kerkelijke zaken beschrijft en de standplaatsen noemt, door hem aan onderscheidene geestelijken toegewezen.

De heer *van der Grieten* vertrok naar Samarang, de heer *Moonen* naar Soerabaya, de heer *Lynen* naar Padang, terwijl de heeren *Sanders* en *Claessens* te Batavia bleven.

Ieder pastoor heeft eene statie of een district, zoo groot als geheel België; zij zijn 4 à 500 uren van elkander verwijderd.

De heer *Vrancken* berigt verder, dat men te Batavia bezig was met de vloot te versterken, ten einde Balie met verdubbelde magt aan te vallen, en betuigt, dat hij door den gouverneur-generaal best was ontvangen.

Arnhem, *9 sept*, Vervolg van het door ons op verzoek overgenomen stuk uit de *Amsterdamsche Courant.*

»Het verslag op last der directie gedrukt, nopens het op de vergadering van 20 juni verhandelde, dient mij nu weder tot handleiding, en eenige daarop gemaakte aanmerkingen vormen het eerste gedeelte, de behandeling der vijf voorstellen het tweede gedeelte van het opstel, waarvoor ik de oplettendheid der Nederlandsche lezers verzoek.

»»De bijeenkomst zelve mogt getuigen van den »welwillenden en eensgezinden geest, welke de Ne»derlandsche en Engelsche bestuurderen gelijkelijk »bezielde." Dus zijn beide directiën het eens, en heeft de oppositie der aandeelhouders zich niet alleen tegen de Hollandsche directie hier, maar ook tegen de Engelsche directie te Londen te rigten. De directie is »sterk door hare bedoelingen, door de *statuten* »en door de medewerking van de vergadering van »het algemeen bestuur (commissarissen)." Waarom niet sterk door het vertrouwen der aandeelhouders? Er is in dit verslag volstrekt niets gemeld omtrent het tijdig onderwerpen der balans aan het onderzoek van 2 aandeelhouders, die geen directeuren of commissarissen zijn.

»Fol. 7. »Wij hebben ook hier gemeend vooralsnog »gehoor te moeten geven aan den natuurlijken wensch »der aandeelhouders, om den aanvang van belangrijke »werkzaamheden op te schorten." Van dien wensch der aandeelhouders heb ik nergens de minste uitdrukking gevonden. Ook behoefden geene werkzaamheden tusschen Rotterdam en Utrecht stil te staan (naar mijn inzien) om de buitengewone gebeurtenissen die Europa schokten. Ook hadden de gebeurtenissen in Europa eerst in februari 1848 plaats en kon tusschen augustus 1847 en dien tijd, niet vrij wat wegs afgemaakt geworden zijn?

»De inwilligingen der directie, groot, volgens het gevoelen van den heer *Lipman*, zeer klein naar mijn gevoelen en dat der aandeelhouders, worden nu aan de goedkeuring van het algemeen bestuur (commissarissen) onderworpen. Zij waren, volgens de woorden van den heer *Lipman*, daarvan afhankelijk, dat de aandeelhouders *niets meer* verlangen zouden.

»Kunnen inwilligingen gedaan worden, door eene directie aan aandeelhouders, of zouden zij niet slechts *door* de aandeelhouders *aan* de directie gedaan kunnen worden, of moet ik het rapport lezen, vooraf overtuigd, dat de aandeelhouders bestaan, ten behoeve en in het belang der directie, niet de directie ten behoeve der aandeelhouders?

»In de discussie, die na het doen van het eerste voorstel der Engelsche aandeelhouders volgt, spreekt de heer *Lipman* van numerieke meerderheid *de facto* enz. Wanneer volgens de wetten, de meerderheid van stemmen beslist, is het aanmerking maken op numerieke meerderheid, geloof ik, onzin. Die het meeste belang bij de zaak heeft, moet naar ik meen ook het meeste te zeggen hebben, en heeft dus met alle regt de meeste stemmen.

»De heer *Lipman*, die eerst twee malen in deze vergadering als advocaat der maatschappij gesproken had, zegt nu, gevraagd wordende om zijne opinie uit te brengen over het ter tafel gebragte voorstel, dat hij hier alleen als deelhebber (aandeelhouder?) tegenwoordig is.

»Het door Z. Ed. nu als deelhebber gezegde: »waren de deelhebbers zelve tegenwoordig, hij zoude »volgaarne hen in staat stellen, om te oordeelen »over het doel der personen, aan wien zij tot hun »eigen nadeel (?) hun vertrouwen hadden geschonken. Hij was overtuigd, dat alsdan de deelhebbers »zelve het gedrag hunner gemagtigden zouden afkeuren en misbillijken;" werpt op de procuratiehouders eenen blaam als het ware van misbruik van vertrouwen! Wanneer het orgaan der directie zulks dost, kan zij zich ook nimmer beklagen, wanneer men ten haren opzigte, aan nadeelige geruchten geloof schenkt.

»Aan het einde van het verslag lees ik: »Alle wel»ke voorstellen door de heeren *Beloe* en *Farwood* »beurtelings gedaan en ondersteund, de goedkeuring »der door hen" (en anderen ook) »vertegenwoordigde »meerderheid erlangden, terwijl al de Nederland»sche deelhebbers" (zie boven) »zich bij voortduur »van alle deelneming bleven onthouden en weigerden »daarover te stemmen.

»Het hoofdbestuur der Nederlandsche Rhijn-spoor»weg-maatschappij verklaarde tegen al deze voorstel»len te protesteeren en zich, uit kracht van de sta»tuten (?) voor te behouden, zoodanig te handelen als »het zich zoude verpligt en geregtigd oordeelen."

»Wij gaan nu over tot de 5 voorstellen der Liverpoolsche heeren. In het eerste voorstel der Engelsche aandeelhouders maakten zij hun verlangen kenbaar, om meerdere commissarissen te benoemen. De compagnie bestaat thans uit 1100 actiënhouders waarvan 1050 in Engeland wonen, en toen de tegenwoordige directie werd verkozen bestond zij slechts uit 35 actiënhouders.

»Artikel 34 der concessie verzekert aan de deelhebbers een behoorlijken invloed op de constitutie der directie. Het scheen hun raadzaam, dat het getal commissarissen vermeerderd werd van 18 tot 36, en dat de heer *John Mavor Still* benoemd werd, en de benoeming der overige commissarissen geschiede op de volgende vergadering, waarop rekening en verantwoording zoude gegeven worden.

»1050 aandeelhouders, die hunne aandeelen kochten van 34 of 35 concessionnarissen en dezelve duur betaalden, zien zich nog niet genoegzaam gewaarborgd door, (misschen konde men zeggen stelden geen vertrouwen in) de bestaande directie. Zij weerspreken daarom zich zelve niet, want nimmer hebben *zij* de directie gekozen. 1050 aandeelhouders vinden een artikel in de statuten, dat hun eenige uitkomst schijnt te beloven; daarin staat: er moeten ten *minste* achttien commissarissen zijn, doch liefst meer. Aan deze noodlijn klemmen zij zich vast, en kiezen als commissaris den heer *Still* waarom hem niet even goed als een ander? De heer *Still* is meer dan vijf en twintig jaren hier, en nimmer kon op hem de

minste blaam van oneerlijkheid geworpen worden. Verre zij het van mij om te denken, dat de directie daarom ZEd. benoeming tot commissaris onaangenaam vond.

»De tweede resolutie was:

»Aangezien de vereeniging met Pruisen onvermijdelijk vereischt werd, niet alleen voor de volkomenheid der onderneming, maar ook voor de belangen der eigenaren, de beloften van het hoofdbestuur in aanmerking genomen: »om de werken op te schorten in de tegenwoordige tijden van politieke, sociale »en finantiëele verwikkelingen, zoo magtigt de vergadering en gelast zij het algemeen en hoofdbestuur alle werken van constructie op te schorten, »totdat de vereeniging met Pruisen verkregen, en »daarvan kennis gegeven is aan eene algemeene vergadering van deelhebbers, expresselijk daartoe bijeengeroepen."

»De directie zeide reeds in den aanvang van haar rapport, dat het wenschelijk was, niet met belangrijke werken voort te gaan. De aandeelhouders maken nu voor de eerste maal hun verlangen dienaangaande kenbaar, en zulks allezins gemotiveerd, door het niet verkregen zijn der aansluiting met Pruisen. Zal nu de directie ook hierin tegen den wensch der aandeelhouders handelen, dan schijnt het mij toe, dat zij zich zelve wederspreekt. Ik geloof, wat dit voorstel aangaat, dat zulks niet eenmaal behoefde gedaan te worden, want naar mijn inzien, heeft de directie nog nimmer eene overdrevene neiging doen blijken, om voor te gaan, in den zin van vooruit te gaan,"

— Men schrijft uit Curaçao van den 28sten juni, dat generaal *Paez* aldaar verwacht werd; hij bevond zich te Santa Martha, in Nieuw Grenada. Behalve het fort San Carlo, aan de baai van Maracaïbo, is gansch Venezuela aan het gouvernement onderworpen. De partijgangers van *Paez* houden zich nog staande, alleen door een tiental gewapende vaartuigen, welke zij in de golf van Maracaïbo hebben. Zij houden den burgeroorlog slepende, zonder in staat te zijn iets uit te voeren, en berokkenen veel kwaads aan hun land niet alleen, maar ook aan Curaçao, daar de handel met de overkust geheel stil staat, en dien ten gevolge de invoeren uit de Vereenigde Staten en St. Thomas zeer verminderd zijn.

De West-Indische koloniën verkeeren thans in eenen hagchelijken toestand, De slaven op de Fransche eilanden Martinique en Guadeloupe, ongeduldig geworden en geen geloof hechtende aan de toezegging van het gouvernement dat zij eerlang gemanumitteerd zouden worden, braken in opstand uit en begonnen dood en vernieling onder de blanke bevolking en derzelver eigendommen te verspreiden. In de maand mei staken zij op Martinique de gebouwen op een dertigtal plantagiën in brand en vermoordden een zestigtal blanken. Daarop trokken zij, ten getale van 10,000, gedeeltelijk gewapend, op de stad aan. De gouverneur, zegt men, had genoegzame magt om hen te bedwingen en te vernielen, maar aangezien zij eerlang geëmancipeerd zouden worden en om noodeloos bloedvergieten te sparen, verklaarde hij hen allen vrij en van alle slavendienst ontheven.

Te Point a Pitre, op Guadeloupe, brak ook een opstand onder de slavenbevolking uit, welke echter dadelijk gedempt werd en de vrijverklaring der slaven tengevolge had. Op het eiland St. Martin, in het Fransche en Nederlandsche gedeelte, hebben de slaven geweigerd te werken, zoodat de gezagvoerders aldaar zich genoopt gevonden hebben, hen vrij te verklaren. Een driehonderdtal slaven van het Nederlandsche gedeelte is naar het Fransche gedeelte overgeloopen. Dewijl bij besluit van het Voorloopig Bewind in Frankrijk, van den 27 april jl., de slavernij in al de Fransche bezittingen is afgeschaft, hadden de slaven in de Fransche koloniën slechts eenige weken te wachten en niet noodig gehad hunne vrijheid geweldddadiglijk te nemen en alom moord en verwoesting te verspreiden. De brik *de Merkuur* is den 19 met een detachement troepen naar de eilanden St. Martin en St. Eustatius vertrokken, om aldaar de rust te helpen bewaren. Op Curaçao blijft de rust steeds ongestoord. In de jongst verloopene maand hadden er andermaal moorden in Jacmel plaats, en ware het niet uit ontzag voor de consuls en vaartuigen van vreemde natiën aldaar, zoo zouden zij al de kleurlingen vernield hebben: een aantal dezer is naar buiten 's lands gevlugt. Er worden geene paspoorten meer aan de kleurlingen gegeven. (*Utr. Ct.*)

Arnhem, 9 sept. Onder het afdrukken dezer vernemen wij, dat door de Provinciale Staten tot afgevaardigden voor de dubbele Kamer der Staten-Generaal zijn verkozen geworden de heeren *van Nispen van Zevenaar*, baron *Sloet*, griffier der Staten, *F. S. op ten Noort*, *W.* baron *van Lijnden*, mr. *J. W. Schiff* en door het bedanken van het verkozen lid mr. *J. Thooft*, de heer mr. *F. P. Bijleveld*, burgemeester te Nijmegen, bij meerderheid van jaren.

ARNHEM, *9 september.*

In het nommer van ons *Bijblad* van heden deelen wij mede: 1. *Binnenlandsche berigten*: Zittingen van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 7 en 8 september; uitbreiding van de bepalingen nopens de werving van manschappen voor het Indische leger. 2. *Buitenlandsche berigten*: de Nationale Vergadering te Frankfort over den wapenstilstand; zitting van den Oostenrijkschen Rijksdag; beraadslagingen van de Nationale Vergadering van Frankrijk over de constitutie; uittreksel uit de redevoering van de heer *de Lamartine*; rapport van een der afgevaardigden van de clubsen in Frankrijk; sluiting van het Parlement van Groot-Brittannië door H. M. de Koningin; Statistiek van den aardappeloogst in België; de *l'Ami de l'ordre* over het onweder van 29 augustus. 3. *Laatste berigten.*

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie.

De schrijver van het stuk getiteld: *Benoeming van den politie-comissaris te Leeuwarden*, en geteekend J. F. AXTRA, verzoekt mits dezen vriendelijk de redactie der *Arnhemsche Courant* in een harer eerstvolgende nommers te berigten dat de late plaatsing van gezegd stuk, alhoewel in het begin van de maand juli ingezonden, ten gevolge van deze of gene omstandigheden, of wegens plaatsgebrek geene vroegere plaatsing heeft kunnen erlangen. — De schrijver stelt daarop hoogen prijs, vermits het anders voor het publiek mosterd na den maaltijd is, te meer daar burgemeester en wethouders reeds in het laatst der maand juli hun ontslag hebben aangevraagd en in gemeld stuk gezegd en aangedrongen wordt omdat ontslag te nemen. — De schrijver vermeent dat de redactie, ter zijner zoowel als harer regtvaardiging aan bovenstaand verzoek op deze of gene wijze zal voldoen, opdat daardoor de vroegere inzending alsmede de redenen der te late plaatsing eenige publiciteit erlangen.

Hij heeft inmiddels de eer zich te noemen,
Mijnheer de Redacteur,
UEd. Dw. Dienaar,
J. F. AXTRA.

Leeuwarden, 4 september 1848.

(*Door de plaatsing van dezen brief voldoet de Redactie tevens aan het verlangen van den schrijver.*)

Marktprijzen.

ARNHEM 8 september.

Oude Weit van *f* 7.00 tot *f* 9.50; *Nieuwe Weit* van *f* 6.25 tot *f* 8.75; *Rogge* van *f* 5.40 tot *f* 5.60; *Boekweit* van *f* 4.50 tot *f* 5.25; *Garst* van *f* 3.75 tot *f* 4.25; *Friesche Haver* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Voerhaver* van *f* 2.40 tot *f* 3.00; *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Paardeboonen* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Graauwe Erwten* van *f* 9.00 tot *f* 10.00; *Groene Erwten* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Geele Erwten* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Koolzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Aveelzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Klaverzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Nieuwe Aardappelen* van *f* 1.25 tot *f* 1.50; *Boter* van *f* 0.68 tot *f* 0.80 *het pond.*

Waterhoogte te Arnhem.

Den 9 Sept. 1 El 3 Palm 7 Duim; gew. 0 D. gev. 3 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.